

Aan

Minister van SZW en Staatssecretaris Participatie en
Integratie

nota

Nota beantwoording Kamervragen van het lid Podt (D66)
over opvang en werk voor asielzoekers en statushouders

TER BESLISSING

Directie

Datum

29 augustus 2024

Onze referentie

2024

Opgesteld door

Bijlage(n)

2

Aanleiding

Het lid Podt (D66) heeft op 26 juni jl. Kamervragen gesteld aan u (MSZW) en de staatssecretaris van JenV over opvang en werk voor asielzoekers en statushouders die nog in een asielzoekerscentrum (azc) verblijven. Met deze nota leggen wij de conceptbeantwoording van de Kamervragen aan u beiden voor. De nota en de conceptbeantwoording is afgestemd met WBJA, SenI, AenM, JenV en UWV en de beantwoording wordt parallel voorgelegd aan de minister van Asiel en Migratie en de staatssecretaris van JenV.

Geadviseerd besluit

- U (MSZW en Stas PenI) wordt **gevraagd akkoord te gaan** met de bijgevoegde beantwoording van de Kamervragen (bijlage 1).
- MSZW wordt gevraagd de beantwoording **mede namens de** minister van Asiel en Migratie **en de Staatssecretaris Participatie en Integratie** naar de Kamer te sturen.

Kernpunten

- De vragen zien op de belemmeringen voor asielzoekers en statushouders die in een azc verblijven om te werken en voor werkgevers om hen in dienst te nemen.
- Werken is een belangrijke factor voor **goede integratie en inburgering** in de Nederlandse samenleving voor statushouders. Hun arbeidsparticipatie kan worden beïnvloed door belemmeringen die zij ervaren als zij nog in de asielprocedure zitten. Voor werkgevers die **asielzoekers** in dienst willen nemen geldt een **tewerkstellingsvergunningplicht (zonder arbeidsmarkttoets)**. **Statushouders hebben reeds vrije toegang tot de arbeidsmarkt. De werkgever heeft geen tewerkstellingsvergunning nodig om statushouders arbeid te laten verrichten.**
- Regioplan heeft onderzoek gedaan naar de belemmeringen voor het toetreden tot de arbeidsmarkt van asielzoekers.¹ In de kabinetsreactie op dit rapport² is per belemmering uitgewerkt welke stappen worden genomen om de belemmeringen weg te **nemen of te beperken**. De beantwoording van de

¹ Belemmeringen asielzoekers bij het toetreden tot de arbeidsmarkt, 11 april 2023, Regioplan.

² Kamerstukken II 2022-23, 30 573, nr. 1213.

Overzicht van opmerkingen bij OPENBAAR MAKEN Mszw Nota beantwoording Kamervragen van het lid Podt (D66) over opvang en werk.pdf

Pagina: 1

 Nummer: 1	Auteur: Hijum, Y.J. van	Onderwerp: (Unknown)	Datum: Onbepaald
Akkoord			
 Nummer: 2	Auteur: Hijum, Y.J. van	Onderwerp: (Unknown)	Datum: Onbepaald
Wijzigingen gezien, akkoord			
 Nummer: 3	Auteur: Hijum, Y.J. van	Onderwerp: Highlight	Datum: Onbepaald
gevraagd akkoord t mede namens de goede integratie en inburgering tewerkstellingsvergunningplicht (zonder arbeidsmarkttoets). Statushouders hebben reeds vrije toegang tot de arbeidsmarkt. De werkgever heeft geen tewerkstellingsvergunning nodig om statushouders arbeid te laten verrichten. asielzoekers nemen of te beperken			
 Nummer: 4	Auteur: Hijum, Y.J. van	Onderwerp: Highlight	Datum: Onbepaald
gevraagd akkoord te gaan			

Kamervragen sluit aan bij de lijn uit deze kabinetsreactie en bij het plan van aanpak 'statushouders aan het werk'.

- Op 16 oktober is het commissiedebat Inburgering en integratie ingepland. Naar verwachting zal dit onderwerp hier aan de orde komen. Op de convocatie zijn o.a. de brief Voortgang plan van aanpak 'statushouders aan het werk' en de Kamerbrief over de implementatie van de Opvangrichtlijn opgenomen. Mogelijk zal dit onderwerp ook aan bod komen tijdens het commissiedebat Arbeidsmigratie op 4 september a.s..

Datum
29 augustus 2024

Onze referentie
2024 [REDACTED]

Lijn van beantwoording

- Bij vraag 1 wordt u gevraagd of u kunt reflecteren op de meest in het oog springende redenen dat werkgevers het nog steeds lastig vinden om asielzoekers en statushouders die in een azc verblijven in dienst te nemen. In de beantwoording verwijst u naar het rapport van Regioplan, waarin is uitgewerkt welke belemmeringen er zijn voor asielzoekers bij het toetreden tot de Nederlandse arbeidsmarkt. U geeft aan een **1** **erke toename te zien van het aantal afgegeven tewerkstellingsvergunningen voor asielzoekers sinds vorig jaar en met name sinds de uitspraak van de Raad van State over de 24-weken-eis.** Op 29 november 2023 heeft de Raad van State in de uitspraak geoordeeld dat de 24-weken-eis in strijd is met de Europese Opvangrichtlijn en dat deze eis onverbindend is. Op 29 november 2023 is de TK over deze uitspraak en de gevolgen daarvan geïnformeerd. Deze uitspraak heeft tot gevolg dat het **UWV de 24-weken-eis niet langer mag toepassen. Daarnaast reflecteert u op de belemmeringen die werkgevers kunnen ervaren om statushouders die nog in de asielopvang verblijven aan te nemen, zoals het risico dat de statushouder een woning toegewezen krijgt in een gemeente ver van het werk waardoor zij hun baan moeten opzeggen.**
- Bij vraag 2 en 10 (beantwoording van deze vragen zijn samengevoegd) wordt u gevraagd om zo veel mogelijk barrières weg te nemen om nieuwkomers te laten werken. In de beantwoording verwijst u naar de kabinetsreactie op het rapport van Regioplan, waarin per belemmering is aangegeven hoe deze kunnen worden weggenomen en de stappen die hiertoe zijn gezet, en verwijst u naar de verkenning naar een **ondersteuningsstructuur voor asielzoekers bij de toeleiding tot de arbeidsmarkt.** Ook worden de activiteiten benoemd die de staatssecretaris van Participatie & Integratie onderneemt met het plan van aanpak 'statushouders aan het werk'.
- Vraag 3 t/m 6 gaan over de **verhuizingen van asielzoekers en statushouders tussen verschillende opvangvoorzieningen** en de impact die dat heeft op het werk, waarbij wordt verzocht om een overgangperiode van minimaal twee weken. Daarnaast wordt gevraagd of u bereid bent de (fysieke) meldplicht aan te passen, zodat asielzoekers niet midden op een werkdag terug moeten naar het azc. Deze vragen vallen onder de beleidsverantwoordelijkheid van het ministerie van Asiel en Migratie. De conceptbeantwoording is door de betrokken collega's opgesteld.
- Vraag 7 gaat over de **2** **oorlooptijd bij UWV bij de tewerkstellingsvergunningaanvragen.** De beantwoording is afgestemd met UWV. Er is momenteel sprake van een achterstand bij de behandeling van de tewerkstellingsvergunningaanvragen. Dit komt door de grote toename van het aantal aanvragen en de implementatie van een nieuw verwerkingssysteem bij UWV. UWV heeft diverse maatregelen genomen. Door deze maatregelen zijn de **achterstanden op aanvragen voor een tewerkstellingsvergunning voor asielzoekers sinds medio augustus goeddeels ingelopen.** Voor overige twv-

1 Nummer: 1 Auteur: Hijum, Y.J. van Onderwerp: Highlight Datum: Onbepaald

sterke toename te zien van het aantal afgegeven tewerkstellingsvergunningen voor asielzoekers sinds vorig jaar en met name sinds de uitspraak van de Raad van State over de 24-weken-eis.

UWV de 24-weken-eis niet langer mag toepassen. Daarnaast reflecteert u op de belemmeringen die werkgevers kunnen ervaren om statushouders die nog in de asielopvang verblijven aan te nemen, zoals het risico dat de statushouder een woning toegewezen krijgt in een gemeente ver van het werk waardoor zij hun baan moeten opzeggen.

ondersteuningsstructuur voor asielzoekers bij de toeleiding tot de arbeidsmarkt.

verhuizingen van asielzoekers en statushouders

opvangvoorzieningen

verschillende

1 Nummer: 2 Auteur: Hijum, Y.J. van Onderwerp: Highlight Datum: Onbepaald

doorlooptijd bij UWV bij de tewerkstellingsvergunningaanvragen.

achterstanden op aanvragen voor een tewerkstellingsvergunning voor asielzoekers sinds medio augustus goeddeels ingelopen.

aanvragen geldt nog wel een langere behandeltermijn. Bij spoed kunnen werkgevers contact opnemen met UWV.

- In vraag 8 wordt gevraagd of het klopt dat de aanvraag van een **Nieuw W-document (Vreemdelingen Identiteitsbewijs)** soms een belemmering vormt bij de tewerkstellingsvergunningaanvraag. De beantwoording is afgestemd met UWV. De termijn waarvoor de tewerkstellingsvergunning maximaal kan worden afgegeven is gekoppeld aan de duur van het W-document. Het W-document is 18 maanden geldig en de verlenging kan door de asielzoekers drie maanden van tevoren worden aangevraagd.
- Bij vraag 9 wordt gevraagd of u zicht heeft op hoe gemeenten omgaan met **nieuw gekoppelde statushouders die reeds werken**. In de beantwoording verwijst u naar het onderzoeksrapport van RadarAdvies³ over de gemeentelijke uitvoering van de eerste fase van de Wet inburgering 2021 (Wi2021) en bespreekt u de bevindingen over hoe gemeenten omgaan met werkende statushouders. Daarnaast geeft u aan dat het inburgeringsstelsel met de inzet van duale trajecten beoogt om het leren van de taal direct te combineren met participeren, om zo duurzame participatie mogelijk te maken.

Datum
29 augustus 2024

Onze referentie
2024- [REDACTED]

Bijlagen

Volgnummer	Naam	Actie	Informatie
1	Beantwoording Kamervragen van lid Podt (D66) over opvang	Verzenden aan TK	
2	Aanbiedingsbrief TK beantwoording Kamervragen	Verzenden aan TK	

³ [Uitvoering eerste fase Wet inburgering 2021 | Rapport | Rijksoverheid.nl](#).

 Nummer: 1 Auteur: Hijum, Y.J. van Onderwerp: Highlight Datum: Onbepaald

nieuw W-
document (Vreemdelingen Identiteitsbewijs)
nieuw gekoppelde statushouders die reeds werken.